ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

Της **Ειρήνης Γαϊτάνου**

Η μεγάλη αφήγηση της περιόδου αφορά τη συμβολή του τουρισμού στο περίφημο success story της κυβέρνησης Σαμαρά. Τουριστικό θαύμα μας λένε, νησιωτική και ηλιόλουστη χώρα η Ελλάδα, ονειρικός προορισμός για «τους ξένους», πρέπει συνεπώς να το εκμεταλλευτούμε. Κι έτσι, με δεδομένη την αυξημένη σημασία του τουρισμού στην ελληνική οικονομία, ο κλάδος χρησιμοποιείται ως δούρειος ίππος για την επιβολή των πλέον νεοφιλελεύθερων και αντιλαϊκών κατευθύνσεων.

Πράγματι, σύμφωνα με έκθεση του ΙΟΒΕ το 2012, η συνολική επίδραση του τουρισμού στο ΑΕΠ έφτανε το 15,1%, οι τουριστικές εισπράξεις (δαπάνες ξένων τουριστών) στο 5% του ΑΕΠ, η συμβολή του στην έμμεση φορολογία το 5% των συνολικών εσόδων, ενώ η άμεση και έμμεση απασχόληση έφτανε το 9% του συνολικού αριθμού των απασχολούμενων στη χώρα (πάντως, το 2013 η απασχόληση στον κλάδο μειώθηκε κατά 3,5%). Το 2013 η αύξηση ξένων επισκεπτών έφτασε το 18,7% σε σχέση με το 2012 (20,1 από 16,95 εκατομμύρια άτομα), με αύξηση εισπράξεων κατά 16,4%. Ήδη το πρώτο τετράμηνο του 2014 καταγράφηκε αύξηση 28% στα τουριστικά έσοδα. Ωφελείται όμως από όλα αυτά αφηρημένα η «ελληνική οικονομία»; Αντίθετα, τα οικονομικά μεγέθη, οι εργασιακές συνθήκες, οι πολιτικές και οικονομικές κατευθύνσεις με βάση τις οποίες κινείται ο τουρισμός αποδεικνύουν ότι πρόκειται για έναν κλάδο όπου θεμελιώνεται η κατεξοχήν εφαρμογή των πιο αντιδραστικών πολιτικών. Συγκέντρωση και συγκεντροποίηση του κεφαλαίου, ιδιωτικοποιήσεις δημοσίων χώρων, αναίρεση των στοιχειωδών εργασιακών κεκτημένων, καταπάτηση εργασιακών και ασφαλιστικών δικαιωμάτων, αδιαφορία για τις χωρικές επιπτώσεις και καταστροφή του περιβάλλοντος.

Είναι αναμφισβήτητες οι αρνητικές επιπτώσεις αυτού του μοντέλου τουριστικής ανάπτυξης τόσο στο περιβάλλον και τη φύση, όσο και στη ζωή των κατοίκων στις τουριστικές περιοχές. Από την άλλη, είναι ένα μοντέλο διακοπών που δεν μπορεί (και επίσης, όλο και περισσότερο

δε θέλει) να ακολουθήσει η πλειοψηφία του ελληνικού λαού. Τα κόστη διακοπών είναι τεράστια, ενώ οι μισθοί, τα επιδόματα, ο χρόνος της άδειας και οι παροχές κοινωνικού τουρισμού διαρκώς συρρικνώνονται. Ωστόσο, πολλοί άνθρωποι αναζητούν διαφορετικές μορφές διακοπών, επιζητώντας εκτός των άλλων και ένα διαφορετικό πρότυπο καθημερινής ζωής και πολιτισμού.

Εργασιακές σχέσεις στον τουρισμό

Το κλειδί λοιπόν βρίσκεται ακριβώς στην αντίληψη του τουρισμού ως μικρογραφία ενός συνολικού μοντέλου οικονομικής ανάπτυξης που επιβάλλεται σταδιακά. Το πρόβλημα εξάλλου (σήμερα και ιστορικά), δε βρίσκεται στη λεγόμενη «υπανάπτυξη» του καπιταλισμού στην Ελλάδα, ή την επιμονή «προκαπιταλιστικών πρακτικών», αλλά αντίθετα στον τρόπο που έχει αναπτυχθεί ο καπιταλισμός, και τις κατευθύνσεις που ακολουθούνται. Στις διάφορες αφηγήσεις που έχουν διατυπωθεί περί διεξόδου της χώρας από την κρίση, έχουν ακουστεί ακραίες εκδοχές περί μετατροπής της σε «τουριστικό παράδεισο» της Ευρώπης, φτηνού κόστους για τους ξένους τουρίστες, και φυσικά με εκτεταμένες ιδιωτικοποιήσεις φυσικού πλούτου και εργασιακές συνθήκες γαλέρας για τους εργαζόμενους (Χαρακτηριστικό είναι το προτεινόμενο από γερμανικά think tank, σχέδιο EURECA, το οποίο προτείνει την εκχώρηση των περιουσιακών στοιχείων του ελληνικού δημοσίου σε εταιρεία που θα ελέγχεται από ευρωπαϊκό οργανισμό – ουσιαστικά πρόκειται για μια τεράστια επιχείρηση συνολικής ιδιωτικοποίησης με ορίζοντα το 2025). Σήμερα λοιπόν, ο κλάδος του τουρισμού συνιστά τη προμετωπίδα των πλέον αντιδραστικών αλλαγών που συντελούνται.

Και φυσικά, η κατάσταση αυτή αφορά πρώτα και κύρια τις εργασιακές σχέσεις που επικρατούν. Στους ξενοδοχοϋπαλλήλους η συλλογική σύμβαση που υπογράφηκε φέτος προβλέπει διατήρηση της μείωσης μισθών κατά 15% που επιβλήθηκε πέρσι σε σχέση με το 2012, ενώ παράλληλα αυξάνονται οι ώρες εργασίας από 8 σε 10 για τα διαστήματα πληρότητας πάνω από 75% (δηλαδή ολόκληρη την τουριστική περίοδο πρακτικά!), χωρίς καταβολή υπερωριών. Παράλληλα, στους εργαζόμενους στον επισιτισμό δεν υπάρχει καν συλλογική σύμβαση σε ισχύ την τελευταία διετία. Στην πραγματικότητα, η πλειοψηφία των εργαζόμενων στον τουρισμό υποχρεώνονται στην υπογραφή ατομικών συμβάσεων, στη συντριπτική τους πλειοψηφία στα κατώτερα όρια που προβλέπονται από το νόμο (586 ευρώ το μήνα μεικτά), και ενώ υπολογίζεται ότι περίπου μόλις το 10% των ξενοδοχείων τηρούν την κλαδική σύμβαση.Η απλήρωτη εργασία δεσπόζει (η πλειοψηφία των εργαζόμενων πληρώνεται μετά από 3-12 μήνες), ενώ τα ωράρια και η εντατικοποίηση της εργασίας είναι απάνθρωπα. Τα ρεπό δίνονται σπάνια, η εργασία είναι εξαήμερη ή εφταήμερη, επικρατούν οι ελαστικές μορφές, τα σπαστά ωράρια, ενώ καταστρατηγείται τόσο ο σταθερός ημερήσιος

χρόνος εργασίας όσο και η αναγκαία εβδομαδιαία ανάπαυση. Η ανασφάλιστη εργασία είναι ιδιαίτερα αυξημένη, νόμιμη (μέσω του καθεστώτος της μαθητείας) ή παράνομη (τρεις στους δέκα εργαζόμενους ήταν ανασφάλιστοι το 2012). Η εργασία φυσικά είναι εποχιακή, ελάχιστοι εργαζόμενοι δουλεύουν πάνω από 6 μήνες το χρόνο, με αποτέλεσμα τα ετήσια έσοδά τους να μην ξεπερνούν τα 4000 ευρώ ετησίως μετά τις περικοπές.

Στον κλάδο του τουρισμού δεσπόζει επίσης ο θεσμός της ενοικίασης εργαζομένων, με τη διαμεσολάβηση επιχειρήσεων ουσιαστικά δουλεμπορίας. Εδώ, αξιοποιείται κατά κόρον ο θεσμός της μαθητείας ή/και πρακτικής άσκησης. Έτσι, νέοι και νέες ως 30 ετών, καλούνται να κάνουν την πρακτική τους στα ξενοδοχεία, με μισθό 400 ευρώ για κανονικό ωράριο και εξαήμερη εργασία (ενώ η «μαθητεία» είναι συχνά κατ' όνομα, καθώς πολλοί εργαζόμενοι δεν είναι σπουδαστές τουριστικών επιχειρήσεων). Σύμφωνα με τη νομοθεσία, οι «μαθητευόμενοι» δεν μπορούν να ξεπερνούν το 17% των εργαζομένων στην επιχείρηση, κάτι που πολύ συχνά παραβιάζεται, καθώς το κόστος για τον εργοδότη είναι έως και 3 φορές μικρότερο απ' ότι αυτό για τον κανονικό εργαζόμενο. Οι δε μαθητευόμενοι είναι στην πραγματικότητα κτήμα της επιχείρησης διαμεσολάβησης, και αντιμετωπίζονται ως απλό εμπόρευμα και εργαλείο. Εξαναγκάζονται να δίνουν τεράστια ποσά για προμήθεια ως αντάλλαγμα για την εύρεση εργασίας, ενώ είναι ενδεικτικός ο τρόπος που διαφημίζονται οι υπηρεσίες των επιχειρήσεων αυτών: για παράδειγμα, προβλέπεται κατά λέξη «Αντικατάσταση των ακατάλληλων, χωρίς επιπλέον χρέωση, εντός 10-15 ημερών». Παράλληλα, αξιοποιείται ο πρόσφατος θεσμός των voucher του ΟΑΕΔ, που συνεπάγεται μηδενικό κόστος εργασίας για την εργοδοσία και πενιχρούς μισθούς για τους εργαζόμενους (400-500 ευρώ).

Και αν τα παραπάνω είναι ο κανόνας, με την πλήρη κάλυψη της ελληνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας, καταγράφονται μαζικά και περιπτώσεις ακραίας εκμετάλλευσης των εργαζομένων, ειδικά στις πιο τουριστικές περιοχές. Ο πρόεδρος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Εργατών Επισιτισμού και Υπαλλήλων Τουριστικών Επαγγελμάτων κ. Παναγιώτης Προύτζος χαρακτήρισε συγκεκριμένες περιοχές στην Ήπειρο, την Εύβοια και την Πάτρα «μικρές Μανωλάδες στο χώρο του τουρισμού». Η χαοτική κατάσταση που επικρατεί στον κλάδο, η πολυδιάσπαση και η απουσία μάχιμου συνδικαλισμού, η καταστρατήγηση κάθε πλαισίου εργατικής νομοθεσίας, η υπολειτουργία των ελεγκτικών μηχανισμών, δυσχεραίνουν την εικόνα. Παράλληλα, ακραία «μεμονωμένα» περιστατικά ολοκληρώνουν το τοπίο. Έτσι, σύμφωνα με πολλές καταγγελίες, πολλοί εργαζόμενοι πληρώνονται αποκλειστικά ή κατά ένα μεγάλο μέρος σε είδος (στέγαση και σίτιση), υπογράφονται συμβάσεις ακόμα και μιας μέρας, ανθίζουν τα παράνομα γραφεία εύρεσης εργασίας, με τεράστιες απαιτήσεις (ένα γραφείο απαιτούσε το 50% του μισθού των

εργαζομένων). Επιπλέον, ο όμιλος Aldemar στη Ρόδο συμπεριλάμβανε ως όρο στην ατομική σύμβαση ο εργαζόμενος να μην είναι γραμμένος σε κάποιο σωματείο, όρος που πάρθηκε πίσω μετά τις αντιδράσεις από τα σωματεία. Στη Ρόδο και την Κέρκυρα οι εργαζόμενοι πέρσι παραιτήθηκαν μαζικά, σε διαμαρτυρία για την εντατικοποίηση της δουλειάς και τα εργατικά ατυχήματα.Και φυσικά, μέσα σε αυτή την πραγματικότητα, προωθείται με κάθε τρόπο η συγκέντρωση και συγκεντροποίηση του κεφαλαίου στον κλάδο.

Οι μεγάλες επιχειρήσεις στηρίζονται από την πολιτική εξουσία με κάθε τρόπο, ενώ οι μικρές πιέζονται όλο και περισσότερο και συχνά εξαναγκάζονται σε κλείσιμο. Είναι ενδεικτική η επέκταση της πολιτικής του «all inclusive», που ισχύει σε μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες και κρουαζιερόπλοια, όπου οι τουρίστες καταναλώνουν τα πάντα «εντός», με αποτέλεσμα να μην στηρίζεται κατ’ ελάχιστο η τοπική οικονομία, η οποία εξάλλου βασίζεται κυρίως στον εγχώριο τουρισμό, που έχει μειωθεί σημαντικά (σε επίπεδο τόσο χρόνου διακοπών όσο και κατανάλωσης). Είναι ενδεικτικό ότι ενώ οι ταξιδιώτες με κρουαζιέρες αυξήθηκαν κατά 53% το 2013 σε σχέση με το 2012, τα έσοδα αυξήθηκαν κατά μόλις 6,6% (και αφορούν κυρίως τέλη ελλιμενισμού). Επιπρόσθετα, λαμβάνονται διαρκώς κυβερνητικά μέτρα που αποσκοπούν στη στήριξη των μεγάλων τουριστικών επιχειρήσεων (παροχή χρήματος για στήριξη επενδύσεων, επιδότηση ασφαλιστικών εισφορών, θεσμός μαθητείας, νομοθετικές παρεμβάσεις όπως ο νέος επενδυτικός νόμος, η ιδιωτικοποίηση των αιγιαλών, ειδικό χωροταξικό πλαίσιο για τον τουρισμό). Οι δημόσιοι χώροι ιδιωτικοποιούνται ενώ τα πλέον αξιοποιήσιμα κομμάτια γης εμπορευματοποιούνται και πωλούνται (παραχωρούνται) σε μεγαλοεπιχειρηματίες.

Είναι ενδεικτικό το πρόσφατο νομοσχέδιο για τους αιγιαλούς, που περιλαμβάνει κατάργηση της ελεύθερης παραλίας, επιχειρηματική αξιοποίηση, νομιμοποίηση αυθαιρέτων και κατασκευή επιχειρηματικών έργων ως και επιχωματώσεις. Οι ελεύθεροι χώροι, ο φυσικός πλούτος, το περιβάλλον, έχουν πλέον αξία μόνο ως κερδοφόρα εμπορεύματα, σε όφελος αποκλειστικά των μεγαλοεπιχειρηματιών. Η πολιτική αυτή αποδίδει καρπούς: την περίοδο 2009-2013 το 73% των 914 νέων ξενοδοχείων που άνοιξαν ανήκουν στις 3 υψηλότερες κατηγορίες, ενώ το 97% όσων έκλεισαν (613 ξενοδοχεία) ανήκουν στις χαμηλότερες κατηγορίες.

Το τοπίο συμπληρώνεται με τις πρόσφατες νομοθετικές ρυθμίσεις για την κατάργηση της Κυριακάτικης αργίας και την εφαρμογή θεσμών όπως οι Λευκές Νύχτες. Στις τελευταίες, οι υπάλληλοι καλούνται να εργαστούν απλήρωτοι ως τις 3 το πρωί (!), υπό τον εκβιασμό της αύξησης της κατανάλωσης με κάθε κόστος. Επιπλέον, η κυβέρνηση θέσπισε την περασμένη βδομάδα την κατάργηση της Κυριακάτικης αργίας και το άνοιγμα των καταστημάτων όλες

τις Κυριακές του χρόνου στις «τουριστικές» περιοχές, μέσα στις οποίες εντάσσεται και το κέντρο της Αθήνας. Μέτρα σαν αυτά προκαλούν τη ριζική χειροτέρευση των εργασιακών συνθηκών των εργαζομένων καθώς και τη συμπίεση των μικρομεσαίων στρωμάτων και την αναδιάταξη του τοπίου στον κλάδο υπέρ των μεγάλων επιχειρήσεων (καθώς τα μικρά καταστήματα δεν μπορούν να επιβιώσουν). Φυσικά, το πρόβλημα για τη μεγάλη πλειοψηφία δεν είναι, όπως λέει και το γνωστό σύνθημα, ότι μας λείπουν οι ώρες για να ψωνίσουμε, αλλά οι ώρες και τα λεφτά για να ζήσουμε, και φυσικά για να πάμε διακοπές. Είναι ενδεικτικό ότι αυτές οι δυνατότητες ανάπαυλας στερούνται και από όσους μένουν στην Αθήνα και δεν έχουν καμία δυνατότητα για διακοπές, όταν για παράδειγμα ελεύθερες παραλίες στα όρια του νομού Αττικής είναι πλέον ελάχιστες και το κόστος για τις οργανωμένες παραλίες είναι δυσβάσταχτο.

Διακοπές – κοινωνική ανάγκη

Αν λοιπόν αυτή είναι η πραγματικότητα για τους εργαζόμενους στον τουρισμό, τι γίνεται με τις διακοπές όλων μας; Όπως συμβαίνει και με μια σειρά άλλων αναγκών, τα τελευταία χρόνια, υπό το βάρος της κρίσης και της γενικευμένης χειροτέρευσης των συνθηκών ζωής, αναπτύσσεται μια συντονισμένη προσπάθεια να πειστούμε ότι οι διακοπές είναι πολυτέλεια. Και μάλιστα, αυτός ο πολιτικός λόγος επενδύεται με μια ολόκληρη ιδεολογική προπαγάνδα περί «τεμπέληδων, καλοπερασάκηδων Ελλήνων, που έχουν καλομάθει σε τεράστια διαστήματα διακοπών» (και ενώ, σύμφωνα με την ετήσια έκθεση του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ για τις εργασιακές σχέσεις το 2011, ο μέσος ετήσιος χρόνος εργασίας στην Ελλάδα ήταν 1816 ώρες, ο υψηλότερος στην ΕΕ15).

Ποια είναι όμως η πραγματικότητα; Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα του ΙΝστιτούτου ΚΑταναλωτών, φέτος το 75% των πολιτών δεν θα πάει καθόλου διακοπές (έναντι 49% το 2009 και 62% το 2011). Στους υπόλοιπους, καταγράφεται πολύ σημαντική μείωση του χρόνου (συμπεράσματα από πανελλαδική τηλεφωνική έρευνα σε 791 άτομα). Συγκεκριμένα, το 65% όσων θα κάνουν τελικά διακοπές θα είναι για μέχρι 5 ημέρες. Ο βασικός λόγος φυσικά είναι το τεράστιο οικονομικό κόστος (στην παραπάνω έρευνα οι οικονομικοί λόγοι και η επαγγελματική/εισοδηματική αστάθεια δηλώθηκαν ως αιτία από το 90% των συμμετεχόντων).

Αφενός, τα εισοδήματα και οι μισθοί μειώνονται διαρκώς, ενώ η φορολογική πολιτική της κυβέρνησης μεταφέρει διαρκώς το κόστος στις πλάτες των χαμηλόμισθων. Τα εισοδηματικά κριτήρια για τα προγράμματα κοινωνικού τουρισμού αποκλείουν τη συντριπτική πλειοψηφία, ενώ η περικοπή του επιδόματος ανεργίας και άδειας, και η κατάργηση του 13ου-14ου μισθού

πλήττουν άμεσα τη δυνατότητα διακοπών. Αφετέρου, το κόστος των διακοπών αυξάνει διαρκώς. Με βάση το ΙΝΚΑ, το κόστος αυτό για μια τετραμελή οικογένεια για διακοπές δυο εβδομάδων ήταν το 2013 περίπου 2700 ευρώ! Φέτος, καταγράφονται αυξήσεις στη διαμονή από 50-95% σε τουριστικά θέρετρα, συνεπώς το κόστος είναι δυσβάσταχτο. Είναι ενδεικτικό ότι, με βάση στοιχεία των Ενώσεων Ξενοδόχων, οι κρατήσεις Ελλήνων τουριστών για τον Αύγουστο είναι της τάξης του 5%, ενώ των ξένων άνω του 70%. Εξάλλου, σύμφωνα με το ΙΝΚΑ, μόλις το 20% όσων κάνουν διακοπές διαμένει σε ξενοδοχεία. Και φυσικά, υπάρχουν ήδη πολλές καταγγελίες για αισχροκέρδεια σε τουριστικές περιοχές (δημοπρασίες για την τιμή των δωματίων, διαφορές τιμών στο ίδιο προϊόν κλπ.). Τέλος, είναι τεράστια τα κόστη της μετακίνησης, τόσο σε αεροπορικά και ακτοπλοϊκά εισιτήρια, όσο και στα διόδια (αυξήσεις έως 400% από το 2008) και τη βενζίνη.

Πόση σημασία έχουν όμως τελικά οι διακοπές; Αντίθετα από την κυρίαρχη επιχειρηματολογία περί πολυτέλειας, οι διακοπές είναι μια από τις κύριες ανάγκες και συνεπώς βασικό δικαίωμα για όλους. Είναι απαραίτητες για την αναπαραγωγή της εργατικής δύναμης, τόσο σωματικά όσο και ψυχικά. Φυσικά, οι ανάγκες είναι κοινωνικές και ιστορικά καθορισμένες· έτσι, οι διακοπές είναι επίσης εργασιακό κεκτημένο που πρέπει να διαφυλαχτεί. Το διάλειμμα από την εργασία και την καθημερινότητα, το άγχος και τη διαρκή εγρήγορση που συνεπάγεται, είναι εξαιρετικά σημαντικά για όλους και όλες, και απαιτούν μεγάλα διαστήματα ανάπαυλας. Επιπλέον, με βάση μελέτες, οι διακοπές έχουν σημαντικά σωματικά οφέλη. Παράλληλα, ο ελεύθερος χρόνος που προσφέρουν δίνει τη δυνατότητα να καλυφθούν μια σειρά άλλων αναγκών (κοινωνικοποίηση, πολιτισμός, διάβασμα, γνωριμία με νέα μέρη, ανθρώπους, πολιτισμούς κλπ).

Χώρος – περιβάλλον – ελεύθερο κάμπινγκ

Φυσικά, ιδιαίτερης σημασίας είναι οι επιπτώσεις του τουρισμού στο χώρο και το περιβάλλον. Ο μονομερής προσανατολισμός ολόκληρων περιοχών στον τουρισμό, και μάλιστα στις πιο επικερδείς μορφές του, επιφέρει συχνά καταστροφή του περιβάλλοντος και δημιουργία περιοχών αβίωτων για τους κατοίκους τους. Παράλληλα, οι ίδιοι οι κάτοικοι εξαναγκάζονται σε ένα μοντέλο ζωής που τους εξαναγκάζει να κινούνται στους ρυθμούς του τουρισμού: εργασία 4 μήνες το χρόνο, αδυναμία απασχόλησης σε άλλες παραγωγικές δραστηριότητες κλπ.

Φυσικά, αυτό το μοντέλο διακοπών δεν είναι το μοναδικό. Τα τελευταία χρόνια, υπό την οικονομική πίεση αλλά και ως αποτέλεσμα της αμφισβήτησης των κυρίαρχων προτύπων των περασμένων δεκαετιών (καταναλωτισμός, πολυτέλεια, επίπλαστες ανάγκες κλπ.), ανθεί το

κάμπινγκ, και μάλιστα το ελεύθερο. Κι αν παλιότερα ήταν μια επιλογή της νεολαίας, και μάλιστα των πιο ριζοσπαστικών κομματιών της, πλέον όλο και περισσότεροι άνθρωποι στρέφονται προς αυτό. Το ελεύθερο κάμπινγκ, πέρα από τα προφανή οικονομικά οφέλη, προσφέρει μια σειρά άλλων προτερημάτων. Είναι πιο γνήσιο και αδιαμεσολάβητο από κοινωνικά πρότυπα και νόρμες, διασφαλίζει μια αρκετά διαφορετική επαφή τόσο με τη φύση, όσο και με τους ανθρώπους και τα συναισθήματα, διαπνέεται από μια μεγαλύτερη αίσθηση ελευθερίας και αυτοπροσδιορισμού, αφήνει πίσω την αίσθηση του προγράμματος και του προγραμματισμού, εγκολπώνει τις αξίες της αλληλεγγύης, της συνύπαρξης, της επικοινωνίας.

Επιπλέον, η αξία χρήσης επικρατεί της ανταλλακτικής αξίας· γι’ αυτό εξάλλου και διώκεται τα τελευταία χρόνια. Σύμφωνα με το νόμο Ν.2160/93 «Ρυθμίσεις για τον τουρισμό και άλλες διατάξεις», που πρόσφατα τροποποιήθηκε, απαγορεύεται η ελεύθερη κατασκήνωση σε κοινόχρηστους χώρους, δάση, αιγιαλούς, ακόμη και σε ιδιωτικά οικόπεδα, ενώ προβλέπεται πρόστιμο 300 ευρώ, ενδεχόμενη αυτόφωρη δίωξη και μεσολάβηση της εφορίας. Από την άλλη, συνταγματολόγοι θεωρούν ότι πλήττονται μια σειρά κατοχυρωμένα δικαιώματα (ελεύθερης χρήσης των κοινόχρηστων χώρων, ελεύθερης διακίνησης, διαμονής και ανάπτυξης της προσωπικότητας, απόλαυσης και προστασίας της φύσης, ισότητας και οικονομικής βιωσιμότητας). Το κυνήγι του ελεύθερου κάμπινγκ από την πολιτική εξουσία σχετίζεται με την προσπάθεια συρρίκνωσης του δικαιώματος στις διακοπές, αλλά κυρίως με την απόσπαση κέρδους και τη στήριξη των μεγαλοεπιχειρηματιών στον τουρισμό. Παράλληλα, εντάσσεται στον ευρύτερο σχεδιασμό ιδιωτικοποίησης των ελεύθερων χώρων. Σήμερα λοιπόν εισάγεται εκτεταμένα η αντίληψη πως ότι είναι δωρεάν είναι και παράνομο, για να κάνουμε μια αντιστροφή του γνωστού σχήματος ενός πρώην Υπουργού Ναυτιλίας πως ό,τι είναι νόμιμο είναι και ηθικό…

Εφημερίδα ΠΡΙΝ, 20.7.2014

Πηγή:aristeroblog.gr